

ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА У РОЗВИТКУ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ

© Потапова Н.А., 2013

Розглянуто проблематику формування інноваційної політики у логістичних системах та рівні логістичних рішень, на результати яких здатні впливати інноваційні технології. Наведено аналітичну оцінку інноваційних процесів в Україні та чинників, що стримують їх розвиток. Аналізуються складові інноваційної політики у логістичних системах та можливі напрямки використання інновацій та технологічних розробок.

Ключові слова: інновації, інноваційна політика, інноваційний розвиток, інноваційна логістика, логістична система, технології адміністрування, моніторинг логістичних ланцюгів.

N.A. Potapova

Vinnitsja National Agrarian University

INNOVATIVE POLITICS IN THE DEVELOPMENT OF LOGISTIC SYSTEMS

© Potapova N.A., 2013

The article deals with the problems of formation of innovative politics in logistic systems and level of logistic decisions on which the innovative technologies are able to influence. The analytical estimation of innovative processes in Ukraine and factors that restrain their development is described. The parts of innovative politics and possible directions of the usage of innovations and technological developments are analysed.

Key words: innovations, innovative politics, innovative development, innovative logistic, logistic system, technologies of administration, monitoring of logistic chains.

Постановка проблеми. Важливим чинником конкурентоспроможного розвитку економіки є інновації. Вони визначають швидкість та якість виробництв нових знань та технологій у різних напрямках діяльності, а також здатність виробництв нових продуктів та їх просування на ринках. У зв'язку з цим зіставлення рівнів інноваційної спроможності є складовою оцінкою чинників економічного росту держав та регіонів і несе в собі як реалізацію позицій лідерства, так і загрози їх втрати. Глобальне бізнес-середовище характеризується мінливістю та надто швидким розвитком, пов'язаним із проблемами у гнучкості управління, подоланні традиційного мислення та інституціональних бар'єрів. За даними дослідження GE Global Innovation barometer-2013 з проведеного опитування 3100 керівників у 25 країнах світу у 2013 р., провідними державами-чемпіонами в галузі інноваційних розробок стали США, Німеччина, Китай, Японія. Розвиток підприємств визначається їх інноваційною політикою у 52 % випадків, що залежить у 60 % від взаємовідносин з клієнтами та у 87 % – від партнерських відносин [1].

Сьогодні питання інновацій та доступність їх фінансування є ключовою проблемою як внутрішньої політики держав, так і політики глобалізації економічних відносин. Зокрема, питання інновацій та їх розповсюдження є постійним предметом обговорення учасників ЮНКАД, у межах якого у 2012 р. була зосереджена увага на питаннях взаємодії по лінії Південь-Південь направлених на виконання ключових завдань з нарощування технологічного потенціалу слаборозвинених країн [2]. При цьому основні орієнтири сучасної економіки скеровані на використання наявних висококваліфікованих людських ресурсів та доступ до ринків капіталу. Одними із найактуальніших для інноваційного розвитку напрямків економіки є логістичні системи, оскільки в них формуються ланцюг поставок та кінцева споживча вартість.

Ступінь розвитку інновацій визначається параметрами тієї екосистеми, до якої належить спільнота новаторів, діяльність яких скерована на отримання нових знань та їх використання у ланцюгах утворення споживчої вартості інноваційних продуктів та технологій. Варто зазначити, що інновації є складно оцінюваними прямим методом в економічних операціях і єдиний показник комплексного вимірювання сьогодні відсутній. Проте досвід світової економіки уможливило виділити основні індикатори, що можуть визначити контури процесів технологічних змін, до яких належать імпорт засобів виробництва, участь у глобальних виробничих мережах у межах ланцюга “клієнт–постачальник–роздрібний продавець”, надходження прямих іноземних інвестицій. Отже, формування процесів продажу у глобальному бізнес-просторі є невід’ємним від процесів глобалізації виробництва та торгівлі. Це передбачає, що продукт, виготовлений у межах виробництва окремого підприємства, повинен мати можливість доставки до клієнта на його вимогу, незважаючи на місце його географічного розташування. Процес повинен охоплювати оптимізацію, маршрутизацію та моніторинг управління перевезеннями і адміністрування інформаційних потоків. До того ж загроза відмови у замовленні через недотримання вимог по термінах поставок стимулює виробника до запровадження гнучкіших та оперативніших техніко-адміністративних засобів, які здатні забезпечити задоволення споживчого попиту у різних частинах світу. Сьогодні в логістичних системах виробниками передається частина функцій логістичному оператору, який безпосередньо здійснює логістичні операції у режимі реального часу, забезпечує швидкість продажу та проводить дії з залучення нових і утримання існуючих клієнтів, що робить необхідним впровадження нових технологій, інформаційних систем та інших інновацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результати аналізу останніх публікацій показали, що більшість науковців схильні розглядати інновації у межах екосистем, визначених відповідними соціально-економічними, географічними, організаційно-правовими параметрами. Особлива роль інновацій належить функціонуванню логістичних систем, де поряд з матеріальними потоками формується інноваційний потік. На думку учених, одним із критеріїв оцінювання інноваційних логістичних потоків можна визнати логістичну корисність [3]. Проте конкретна екосистема має свої особливості, що породжує завдання теоретико-прикладного характеру з оцінки внутрішніх інноваційних процесів та їх координацію у глобальному економічному просторі, проведенні аналізу зрушень у витратах на інноваційну діяльність та її фінансування, обґрунтування основних пріоритетів з реалізації інноваційних рішень у логістичних системах тощо.

Постановка цілей. Мета роботи – дослідити механізми реалізації інноваційної політики, виявити основні чинники щодо формування передумов зростання інноваційної спроможності підприємств України в умовах глобалізації економіки, провести аналіз інноваційної діяльності підприємств України та рівня її фінансового забезпечення з основних напрямків діяльності, провести оцінку основних напрямків інноваційної діяльності у логістичних системах.

Виклад основного матеріалу. Глобалізація ринків привела до значних змін в логістичній інфраструктурі [4], що відобразилось на процесах формування постачальницько-вартісних ланцюгів продуктів. З метою залучення та утримання клієнтів реалізується логістична інноваційна концепція розвитку, яка складається із розробленої цільової стратегії, стратегічних ресурсів, засобів обслуговування клієнтів, мережі цінності. Критерієм оцінки моделі діяльності на основі інноваційної концепції має бути інтегральний критерій, що включає такі елементи оцінки: ефективність, креативність, узгодженість, рушійні сили прибутку.

Теорія економічного розвитку обґрунтовує економічне зростання з позиції мобілізації та комбінування взаємодоповнювальних чинників з метою переорієнтації виробничої структури і просування до новітніх технологій у галузі виробництва. Такими чинниками є капітал, технології та диверсифікація економіки. Проте технологічний та інноваційний потенціал відіграють важливу роль в стимулюванні економічного росту, внаслідок якого відбуваються структурні зрушення виробництва. Економічне зростання створює додаткові резерви для освоєння нових технологій та їх

удосконалення, при цьому технологічний потенціал забезпечує його виробничий зміст та здатність підтримувати стійкість. Політика економічного розвитку включає інноваційну складову. У такий спосіб економічна стратегія зумовлюється зиском від впроваджених або розроблених інновацій, тобто існує на засадах інноваційної політики. Інноваційна політика має елементи ризиків та визначається сукупністю соціально-економічних, фінансових та техніко-технологічних чинників. Вона включає розробку механізмів, скерованих на розвиток економіки на засадах запровадження нових ідей науково-технічного прогресу, здатних на переорієнтацію та зміни у суспільному житті.

Еволюційний розвиток інновацій відбувався по основних чотирьох напрямках [5]: через підтримку пріоритетних напрямків розвитку науки та техніки ("технологічний поштовх"); по сегментах ринкової переорієнтації на наукомісткі галузі; через соціальну переорієнтацію галузей (продукції) іншого профілю; через проведення реструктуризації економіки загалом по інноваційному профілю. Інноваційні рішення залежать від рівня розвитку економіки:

– інноваційні рішення для підприємств розвинених країн мають обмежені можливості під час створення вартості лише за рахунок адаптації та інтеграції зовнішніх технологій. При цьому інноваційна політика підприємств має бути скерована на розроблення та продаж інноваційних продуктів з вищою доданою вартістю;

– слаборозвинені країни мають значні резерви для підвищення продуктивності праці, використовуючи існуючі технології та поетапно запроваджуючи їх у різні сфери економіки.

Основними механізмами підтримки інноваційної діяльності можна назвати: пільгові податкові кредити та амортизаційна політика; державно-приватне партнерство; державні програми підтримки науково-дослідних робіт, підтримка кластерів, венчурів та малого бізнесу. Проте в умовах кризи держави скорочують обсяги фінансування інноваційної діяльності, що не може не відобразитись на стані інноваційного розвитку економіки загалом.

Складова інноваційного розвитку є однією із характеристик, що використовуються Всесвітнім економічним форумом під час визначення індексу конкурентоспроможності держав. Зокрема, в рейтингу 2011–2012 р. Україна значно покращила, свої позиції і в середньому займала серед 144 країн світу 58 місце з інноваційної спроможності. Проте не достатнім залишається рівень фінансування науково-дослідних робіт, так щодо оцінки доступу до кредитів на фінансування інноваційних проектів Україна посідала 107 місце (1 місце – Катар, 86 місце – Росія), з залучення венчурного капіталу – 106 місце (1 місце – Катар, 85 місце – Росія). Усе це супроводжується недовірою до банківської системи, надійність якої в Україні оцінена 142 місцем (1 місце – Канада, 132 – Росія). Проблемними питаннями залишаються питання політики персоналу: ключові позиції керівників та підтримка талановитих людей. В Україні існує проблема "відтоку мізків" – талановиті люди змушені шукати зайнятість за межами України: Україна – 131 місце (1 місце – Швейцарія, 111 місце – Росія). При цьому ключові позиції менеджменту підприємств в Україні не визначені їх професійністю та кваліфікацією: Україна – 131 місце (1 місце – Нова Зеландія, 110 місце – Росія) [6]. За останній період в Україні інноваційна діяльність промислових підприємств не набула значної активності (табл. 1).

У період з 2010–2011 рр. зросла питома вага промислових підприємств, що впроваджували виробничі інновації. Їх кількість за напрямком добувної промисловості у 2011 р. порівняно з 2010 р. зросла на 1,8 %, за напрямками переробки – на 0,8 %. В структурі переробних підприємств зросла інноваційна активність підприємств харчової промисловості. У 2011 р. порівняно з 2010 р. кількість виробничих підприємств харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, що впроваджували промислові інновації, збільшилась на 2,6 %. Зросла кількість підприємств харчової промисловості, що реалізовували інноваційну продукцію (на 1,5 %) та впроваджували організаційні інновації (на 1,4 %).

Однією із основних тенденцій можна вважати скорочення промисловими підприємствами України бюджету внутрішньогосподарських витрат на інноваційну діяльність, що виконувалась власними силами (табл. 2). Порівняно з 2010 р. у 2011 р. їх питома вага за напрямком

промисловості зменшилась: по фундаментальних дослідженнях – на 3,2 %, по прикладних дослідженнях – на 3,1 %, по науково-технічних розробках – на 10,2 %, із здійснення науково-технічних послуг – на 3,9 %. У 2011 р. порівняно з 2010 р. спостерігалось зростання бюджету внутрішніх витрат на інноваційну діяльність, відбулось по підприємствах напрямку інжинірингу, яке в середньому за усіма видами інноваційної діяльності становило +3,0 %.

Таблиця 1

Питома вага підприємств за основними напрямками промислової діяльності України, що впроваджували та реалізовували інновації, 2010–2011 рр., %

№	Показники кількості підприємств	Добувна промисловість			Переробна промисловість			У т. ч. виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів			Виробництво та розподіл електроенергії, газу та води		
		2010	2011	Відхилення 2011 р. від 2010 р.	2010	2011	Відхилення 2011 р. від 2010 р.	2010	2011	Відхилення 2011 р. від 2010 р.	2010	2011	Відхилення 2011 р. від 2010 р.
1	Частка підприємств, що впроваджували виробничі інновації	4,5	6,4	1,8	3,1	3,9	0,8	5,5	8,1	2,6	12,7	13,9	1,2
2	Частка підприємств, що впроваджували організаційні інновації	1,1	1,6	0,5	1,6	0,8	-0,8	0,8	2,2	1,4	1,8	1,8	0,0
3	Частка підприємств, що впроваджували маркетингові інновації	0,2	0,2	0,0	-	-	-	0,3	0,3	0,0	2,0	2,2	0,2
4	Частка підприємств, що реалізовували інновації	2,8	2,9	0,2	10,5	11,6	1,2	9,7	11,2	1,5	0,3	0,5	0,2
	Усього промислових підприємств	100	100	x	100	100	x	27,2	27,2	x	100	100	x

*Складено автором на основі [7].

Фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств за 2010–2011 рр. зросло на 6288,4 млн. грн. (+78,2 %). Переважно фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств відбувалось за рахунок власних коштів та кредитних ресурсів (табл. 3).

При цьому за рахунок власних коштів підприємств України обсяг фінансування інноваційної діяльності у 2011 р. порівняно з 2010 р. збільшився на 2810,4 млн. грн. (58,8 %), а за рахунок кредитів – на 4863,4 млн. грн. (776,8 %). Проте джерело фінансування, що є одним із основних чинників формування інноваційної політики підприємств – кошти іноземних інвесторів, були зведені до мінімального рівня. Так, зменшення фінансування іноземними інвесторами у 2011 р. порівняно з 2010 р. становило 2354,5 млн. грн. (97,6 %). Відбулись зміни у структурі фінансування за напрямками діяльності. Питома вага добувної промисловості в структурі фінансування інноваційної діяльності зросла у 2011 р. порівняно з 2010 р. на 3,8 %. При цьому частка переробної промисловості зменшилась на 37,7 %, пропорційно до якої зросла на 33,8 % частка фінансування підприємств на виробництво та розподілення електроенергії.

**Структура внутрішніх поточних витрат на проведення інноваційної діяльності,
що виконувалась власними силами наукових організацій України
за видами економічної діяльності, 2010–2011 рр., %**

№	Напрямки діяльності	Фундаментальні дослідження			Прикладні дослідження			Науково-технічні розробки			Науково-технічні послуги		
		2010	2011	Відхилення 2011 р. від 2010 р.	2010	2011	Відхилення 2011 р. від 2010 р.	2010	2011	Відхилення 2011 р. від 2010 р.	2010	2011	Відхилення 2011 р. від 2010 р.
1	Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	8,4	8,6	0,2	13,5	13,0	-0,5	1,5	1,7	0,2	5,9	5,1	-0,8
2	Промисловість	20,3	17,1	-3,2	19,2	16,1	-3,1	74,9	64,7	-10,2	42,8	38,9	-3,9
	У т.ч. виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	0,4	0,4	0,0	0,6	0,6	0,0	0,7	0,7	0,0	0,2	0,2	0,0
3	Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	4,1	4,5	0,4	1,5	1,7	0,2	4,2	3,5	-0,7	1,2	3,1	1,9
4	Будівництво	1,0	0,3	-0,7	3,7	3,6	-0,1	2,9	3,3	0,4	4,6	7,0	2,4
5	Діяльність транспорту та зв'язку	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2	0,0	0,5	0,2	-0,3	1,3	-	-1,3
6	Фінансова діяльність	-	1,2	1,2	1,2	2,0	0,8	-	-	-	-	-	-
7	Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	59,1	62,4	3,3	36,9	36,7	-0,2	11,3	16,6	5,3	22,4	25,9	3,5
8	Державне управління	4,3	3,0	-1,3	9,6	11,6	2,0	8,4	5,1	-3,3	16,4	17,4	1,0
9	Освіта	1,5	2,1	0,6	1,5	1,9	0,4	-	-	-	-	-	-
10	Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	4,2	4,0	-0,2	12,9	13,3	0,4	0,3	0,2	-0,1	6,5	5,1	-1,4
11	Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	0,8	0,7	-0,1	1,1	1,2	0,1	-	-	-	-	-	-
12	Інші види діяльності	0,2	0,3	0,1	0,2	0,4	0,2	0,1	8,2	8,1	0,2	0,7	0,5
	Усього:	100,0	100,0	x	100,0	100,0	x	100,0	100,0	x	100,0	100,0	x

* Складено автором на основі [7].

Таблиця 3

**Обсяги фінансування інноваційної діяльності основних напрямків
промислової діяльності України, 2010–2011 рр., млн. грн**

№	Джерела фінансування	Роки	Добувна промисловість	Переробна промисловість	У т.ч. виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	Промисловість України
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Загальний обсяг фінансування інноваційної діяльності, у т.ч. за рахунок коштів:	2010	248,1	7698,8	608,9	98,6	8045,5
		2011	991,2	8315	933,1	5027,7	14333,9
		відхилення 2011 р. від 2010 р.	743,1	616,2	324,2	4929,1	6288,4

1	2	3	4	5	6	7	8
2	власних	2010	217,5	4480,8	532,7	77	4775,2
		2011	942,5	6031,4	867,1	611,7	7585,6
		відхилення 2011 р. від 2011 р.	725,0	1550,6	334,4	534,7	2810,4
3	Держбюджету	2010	15	61,3	–	10,7	87
		2011	2,1	141	–	6	149,2
		відхилення 2011 р. від 2011 р.	–12,9	79,7	–	–4,7	62,2
4	місцевих бюджетів	2010	–	1,2	–	4,4	5,7
		2011	–	0,4	–	11,9	12,3
		відхилення 2011 р. від 2011 р.	–	–0,8	–	7,5	6,6
5	позабюджетних фондів	2010	–	0,9	–	–	0,9
		2011	–	0,5	–	–	0,5
		відхилення 2011 р. від 2011 р.	–	–0,4	–	–	–0,4
6	вітчизняних інвесторів	2010	15,7	14,6	–	0,8	31
		2011	16,5	12,2	–	16,7	45,4
		відхилення 2011 р. від 2011 р.	0,8	–2,4	–	15,9	14,4
7	іноземних інвесторів	2010	–	2409,3	–	2,1	2411,4
		2011	–	56,9	9,4	–	56,9
		відхилення 2011 р. від 2011 р., %	–	–2352,4	9,4	–2,1	–2354,5
8	кредитів	2010		622,7	75,9	3,4	626,1
		2011	30,1	1078	56,1	4381,4	5489,5
		відхилення 2011 р. від 2011 р.	30,1	455,3	–19,8	4378,0	4863,4
9	інших	2010	–	108	0,2	0,2	108,1
		2011	–	994,7	0,5	–	994,7
		відхилення 2011 р. від 2011 р.	–	886,7	0,3	–0,2	886,6

* Складено автором на основі [7].

Наслідки фінансової кризи системно відобразились на розвитку інноваційної діяльності підприємств України. Проте в процесі адаптації до умов зовнішнього середовища підприємства прагнуть трансформуватись в ефективні ринкові структури, налагоджуючи потокові системи управління на засадах взаємовигідного партнерства. Партнерські відносини у логістичних системах мають значний рівень ризику довіри, проте стимулом для їх утворення з метою інноваційного розвитку можна вважати: доступність нових технологій; залучення інноваційного досвіду (іноземних талановитих працівників); доступність до нових ринків; удосконалення існуючих продуктів власного виробництва; зростання швидкості обслуговування клієнтів. На основі ключових компетенцій у межах єдиної структури запроваджуються ефективні інноваційні рішення, визначені інноваційною логістикою [8]. До основних завдань та функцій інноваційної логістики можна зарахувати:

– розроблення нових ідей в галузі логістичного менеджменту на основі елементів креативної економіки [9], базовими елементами якої є знання, навички та здібності, що можуть використовувати нові можливості.

– навчання, обмін та використання сучасних інноваційних технологій світового рівня у галузі логістики з урахуванням соціогеоінформаційних особливостей країн та регіонів, напрямків діяльності та ступеня інноваційної невизначеності;

- адаптацію механізмів інноваційного управління логістичними процесами до реальних умов діяльності та можливостей фінансування;
- розроблення стратегічних та оперативних програм розвитку на основі рекомендаційних методик оцінювання, алгоритмів, стандартів для існуючих та новостворених логістичних об'єктів;
- оцінку очікуваної ефективності запроваджуваних логістичних змін на основі функції корисності та мінімізації логістичних витрат.

Реалізація інновацій відбувається на різних рівнях прийняття логістичних рішень, де запроваджуються відповідні етапи логістичної політики [10]:

1. Рівень стратегічних рішень – інновації, направлені на реструктуризацію та трансформацію логістичних систем (охоплюють оцінку діяльності, розміщення, потужності виробництв та складських приміщень тощо).
2. Рівень комерційних рішень – інновації, направлені на розширення та зміну торговельних зв'язків з постачальниками (охоплюють перебудову ланцюгів поставок та вартості).
3. Рівень операційних рішень – інновації, направлені на зміни в операційному циклі та змінах у виробництві (охоплюють реструктуризацію виробництва та продукції).
4. Рівень функціональних рішень – інновації, направлені на організаційні перетворення (охоплюють розробки та реконструкцію систем адміністрування та моніторингу).

Необхідно зазначити, що використання передових технологій у логістичних системах за останній час зумовило значні зміни як у структурі обслуговування клієнтів, так і в самих ланцюгах утворення вартості. Реалізація основних інноваційних ідей у логістичних системах проходила у напрямках:

1. Технологічного контролю в логістиці транспортування та складування. Запроваджені системи управління та автоматизованої ідентифікації з використанням технологій штрихового кодування та технологічного контролю: RFID (системи атоматизованої ідентифікації об'єктів за допомогою міток, зчитувачів, чипів, карт тощо); Pick-by-Voice (система голосового керування на основі персонального комп'ютера та засобів передачі звуку), Pick-by-Light (автоматизована система відбору за світловим сигналом).
2. Технічного спостереження вантажопотоків. Технічні рішення на основі електронних засобів спостереження за зовнішніми впливами під час вантажоперевезень [11].
3. Забезпечення та розподіл електроенергії на логістичних об'єктах. Накопичувачі енергії, джерела безперервного живлення багатофункціональні системи безпеки.
4. Забезпечення вантажно-розвантажувальних процесів на складах. Платформи для підйому, магнітні вантажозахвати, тара, пакувальні матеріали тощо.
5. Запровадження систем логістичного моніторингу та навігації транспортних засобів. Системи вимірювання довжини та часу за навігаційним супутником (GPS) дають змогу визначити місцезонашування об'єкта, напрямок та швидкість пересування, відстань.
6. Запровадження систем логістичного адміністрування. Інформаційні та геоінформаційні системи, використовуються як багатофункціональні засоби економічної обробки даних, сформованих на основі різноманітної бізнес-інформації.
7. Запровадження систем реструктуризації клієнтського інтерфейсу. Е-комерції та віртуальні поставки, які направлені на прискорення обробки процесів у ланцюгах поставок за допомогою використання Інтернет-технологій.

Логістичні системи є конфігурацією бізнесу, здатного об'єднати вимоги клієнтів та зростання цільової корисності власних інтересів на основі сучасних інноваційних рішень, що найбільше адаптувались в середовище нової соціально-комунікативної культури з елементами інтернет-мереж, блогів, форумів, краудсорсингу та ін. Такий тип розвитку все більше відходить в бік нового мережевого управління та динамічності змін, що робить ефективним проведення інноваційної діяльності на засадах нової креативної економіки (економіки знань).

Висновки. Проведені дослідження підтвердили існування прямого взаємозв'язку між технологіями та інноваційною діяльністю з соціально-економічним розвитком. Специфічність інноваційного розвитку визначається рівнем економічного розвитку держав. В основу реалізації інноваційних можливостей покладено інноваційну політику, яка має проводитись на засадах тісної взаємодії та партнерства. Інноваційна направленість логістики зумовлена утворенням вартості у ланцюгах, що функціонують для задоволення та обслуговування клієнта і ґрунтуються на креативності ідей та стратегічному спрямуванні в інноваційному розвитку. Утримання траєкторії стійкого інноваційного розвитку залежить від оптимального портфеля фінансування, розподіл якого повинен визначитись пріоритетністю проектів та джерел фінансування.

Перспективи подальших досліджень. Інноваційні процеси змінюють рух історії та економічне мислення, в основу яких має бути покладена оцінка можливості отримати потенційний прибуток. Сучасні бізнес-процеси знижують свою ефективність в умовах вертикально-ієрархічного управління. У таких умовах можливе зміщення акценту в бік нетрадиційного менеджменту, орієнтованого на утворення природних ієрархій та горизонтального неформального підпорядкування, включаючи розробку, процеси виробництва та продажу, обслуговування клієнтів тощо. Необхідним також є визначення критеріїв інноваційного інтелекту та інноваційної здатності розробляти та впроваджувати нові ідеї.

1. *GE_Global_Innovation_Barometer_2013*. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.GE.com/innovationbarometer.
2. *The Global Information Technology Report 2013*. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unctad.org/en/pages/publications/Technology-Innovation-Report.aspx>.
3. Чухрай Н.І. *Управління інноваційними процесами в межах екосистеми: монографія* / Н.І. Чухрай, Р. Патора, А.Г. Загородній та ін. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 216 с.
4. Васелевський М. та ін. *Економіка логістичних систем: монографія* / М. Васелевський, І. Білик, О. Дейнега та ін. – Львів: Видавництво Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2008. – 596 с.
5. Федулова Л.І. *Тенденції розвитку інноваційної політики та її вплив на економічне зростання* / Л.І. Федулова // *Економіка і прогнозування*. – 2011. – №2. – С.63–81.
6. *The Global Competitiveness Report 2012–2013* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2012–2013>.
7. *Наукова та інноваційна діяльність в Україні у 2011 році: статистичний збірник* / Держкомстат України. – К.: ДП “Інформаційно-видавничий центр Держстату України”, 2012 р. – 305 с.
8. Проценко І.О. *Інноваційна логістика – перспективи і реалії*. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.creativeconomy.ru/articles/7294>.
9. *Доклад об итогах диалога высокого уровня по политике в отношении креативной экономики в интересах развития*. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/td481_ru.pdf.
10. Офіційний сайт ЮНКАД. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://unctad.org/Search Center/Pages/ Results.aspx?k=logistic](http://unctad.org/Search%20Center/Pages/Results.aspx?k=logistic).
11. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.transmap.ru/articles/view/601>.